III

(Euroopan unionista tehtyä sopimusta soveltamalla annetut säädökset)

EUROOPAN UNIONISTA TEHDYN SOPIMUKSEN V OSASTOA SOVELTAMALLA ANNETUT SÄÄDÖKSET

NEUVOSTON PÄÄTÖS 2009/42/YUTP,

tehty 19 päivänä tammikuuta 2009,

EU:n toimien tukemisesta Euroopan turvallisuusstrategian puitteissa asekauppasopimukseen johtavan prosessin edistämiseksi kolmansissa maissa

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 13 artiklan 3 kohdan ja 23 artiklan 1 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 12 päivänä joulukuuta 2003 Euroopan turvallisuusstrategian, jossa kannatetaan tehokkaaseen monenvälisyyteen perustuvaa kansainvälistä järjestystä. Euroopan turvallisuusstrategiassa todetaan, että Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirja luo perustan kansainvälisille suhteille. Euroopan unionin ensisijaisena tavoitteena on Yhdistyneiden Kansakuntien vahvistaminen ja sen varustaminen siten, että se voi täyttää tehtävänsä ja toimia tehokkaasti.

(2) Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokous antoi 6 päivänä joulukuuta 2006 päätöslauselman 61/89, jonka otsikkona oli ”Kohti asekauppasopimusta: tavanomaisten aseiden tuontia, vientiä ja siirtoa koskevien yhteisten kansainvälisten normien vahvistaminen”.

(3) Neuvosto pani 11 päivänä joulukuuta 2006 antamissaan päätelmissä tyytyväisenä merkille, että oikeudellisesti sitovan kansainvälisen asekauppasopimuksen aikaansaamiseen tähtäävä prosessi käynnistettiin virallisesti, ja piti merkittävänä sitä, että YK:n jäsenvaltioiden selvä enemmistö, kaikki EU:n jäsenvaltiot mukaan luettuina, kannatti päätöslauselmaa. Neuvosto vahvisti, että EU ja sen yksittäiset jäsenvaltiot aikovat omaksua aktiivisen roolin tässä prosessissa, ja korosti muiden valtioiden ja alueellisten organisaatioiden kanssa tässä prosessissa tehtävän yhteistyön merkitystä.

(4) Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri muodosti 28-jäsenisen hallitustenvälisen asiantuntijaryhmän, joka jatkaa mahdollisen asekauppasopimuksen tarkastelua. Asiantuntijaryhmä kokoontui useita kertoja vuoden 2008 aikana ja esitteli päätelmänsä 63. yleiskokouksen ministerikokousviikolla. Ryhmä totesi päätelmänään, että lisätarkastelu on vielä tarpeen ja ponnistuksia olisi jatkettava vaiheittain avoimesti Yhdistyneiden Kansakuntien puitteissa. Asiantuntijaryhmä kannusti niitä valtioita, joille se on mahdollista, antamaan pyydettäessä apua sitä tarvitseville valtioille.

(5) Neuvosto korosti 10 päivänä joulukuuta 2007 antamissaan päätelmissä YK:n nimeämän hallitustenvälisen asiantuntijaryhmän merkitystä ja kannusti asiantuntijaryhmää viemään prosessia eteenpäin. Neuvosto ilmaisi uskovansa vakaasti, että kokonaisvaltainen, oikeudellisesti sitova väline, joka vastaa asiaa koskevan kansainvälisen oikeuden mukaisia valtioiden velvoitteita ja jossa vahvistetaan tavanomaisten aseiden tuontia, vientiä ja siirtoa koskevat yhteiset kansainväliset normit, auttaisi osaltaan merkittävällä tavalla torjumaan tavanomaisten aseiden ei-toivottua ja vastuutonta leviämistä.

(6) Lokakuussa 2008 YK:n yleiskokouksen I-komitea hyväksyi päätöslauselman ”Kohti asekauppasopimusta: tavanomaisten aseiden tuontia, vientiä ja siirtoa koskevien yhteisten kansainvälisten normien vahvistaminen”. Kaikki EU:n jäsenvaltiot tukivat tätä päätöslauselmaa.

(7) Yhdistyneiden Kansakuntien aseidenriisuntatutkimusinstituutti (UNIDIR) tuki tätä prosessia tekemällä kaksiosaisen tutkimuksen, jossa on kaksi perusteellista analyysiä asekauppasopimuksen toteutettavuutta, soveltamisalaa ja alustavia elementtejä koskevista YK:n jäsenvaltioiden näkemyksistä. UNIDIRin analyysit, joissa kartoitettiin konsensuksen ja erimielisyyksien kohteena olevat alat sekä huomiota vaille jääneet alat, auttoivat etenemään asekauppasopimusta koskevissa keskusteluissa. Analyysit tarjosivat hyödyllistä tietoa hallitustenväliselle asiantuntijaryhmälle. Näistä syistä on järkevää antaa tämän päätöksen mukaisten toimien tekninen toteutus Yhdistyneiden Kansakuntien aseidenriisuntatutkimusinstituutin (UNIDIR) tehtäväksi.

(8) Edellä mainittujen neuvoston päätelmien perusteella EU:n olisi tuettava tätä prosessia tähän mennessä tehdyn työn vahvistamiseksi aloittamalla keskustelu myös muiden kuin hallitustenvälisen asiantuntijaryhmän jäseninä olevien valtioiden sekä muiden toimijoiden kuten kansalaisyhteiskunnan ja teollisuuden kanssa asiaa koskevan ymmärtämyksen kehittämiseksi sekä hallitustenvälisen asiantuntijaryhmän antamien suositusten laajentamisen edistämiseksi,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

1. Edistääkseen asekauppasopimukseen johtavaa prosessia kolmansissa maissa Euroopan unioni tukee toimia, joilla pyritään seuraaviin tavoitteisiin:

a) lisätään kansallisten ja alueellisten toimijoiden, Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenvaltioiden, kansalaisyhteiskunnan ja teollisuuden tietoisuutta asekauppasopimuksesta käytävistä kansainvälisistä keskusteluista;

b) vahvistetaan Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin asekauppasopimusta käsittelevän hallitustenvälisen asiantuntijaryhmän asemaa ja vahvistetaan Yhdistyneitä Kansakuntia ainoana foorumina, joka voi saada aikaan maailmanlaajuisen sopimuksen;

c) edistetään kaikkien Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenvaltioiden ja alueellisten järjestöjen parempaa sitoutumista asekauppasopimusprosessiin;

d) kannustetaan hallitustenväliseen asiantuntijaryhmään kuuluvien valtioiden ja siihen kuulumattomien valtioiden välistä näkemysten vaihtoa;

e) edistetään keskustelua Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenvaltioiden kesken, erityisesti niiden kesken, jotka eivät kuulu hallitustenväliseen asiantuntijaryhmään;

f) edistetään näkemysten vaihtoa Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenvaltioiden, alueellisten järjestöjen, kansalaisyhteiskunnan ja teollisuuden kesken;

g) kartoitetaan asekauppasopimuksen mahdolliset elementit, soveltamisala ja vaikutukset; sekä

h) saatetaan nämä keskustelut ja näkemykset koko kansainvälisen yhteisön tietoon.

2. Edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi EU aikoo toteuttaa seuraavan hankkeen:

— järjestetään avaustilaisuus, kuusi alueellista seminaaria, päätösseminaari, jossa myös esitetään tulokset, sekä oheistapahtuma I-komitean yhteydessä (YK:n yleiskokouksen 64. istunto).

Hankkeen yksityiskohtainen kuvaus esitetään liitteessä.

2 artikla

1. Puheenjohtajavaltio vastaa tämän päätöksen täytäntöönpanosta yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkeana edustajana toimivan neuvoston pääsihteerin avustamana. Komissio osallistuu toimintaan täysimääräisesti.

2. Edellä 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun hankkeen teknisestä toteutuksesta vastaa Yhdistyneiden Kansakuntien aseidenriisuntatutkimusinstituutti (UNIDIR). Se suorittaa tämän tehtävänsä puheenjohtajavaltiota avustavan, korkeana edustajana toimivan neuvoston pääsihteerin valvonnassa. Tätä tarkoitusta varten hän sopii tarvittavista järjestelyistä UNIDIRin kanssa.

3. Puheenjohtajavaltio, korkeana edustajana toimiva neuvoston pääsihteeri ja komissio tiedottavat toisilleen säännöllisesti hankkeesta, kukin toimivaltansa mukaisesti.

3 artikla

1. Rahoitusohje 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen toimien toteuttamiseksi on 836 260 euroa, joka rahoitetaan Euroopan unionin yleisestä talousarviosta.

2. Edellä 1 kohdassa määrätyllä summalla rahoitettujen menojen hallinnointiin sovelletaan Euroopan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavia yhteisön menettelyjä ja sääntöjä.

3. Komissio valvoo, että 2 kohdassa tarkoitettuja, avustuksiin käytettäviä menoja hallinnoidaan asianmukaisesti. Tätä varten se tekee UNIDIRin kanssa rahoitussopimuksen. Rahoitussopimuksessa määrätään, että UNIDIR varmistaa Euroopan unionin osuuden näkyvyyden sen suuruuden mukaisesti.

4. Komissio pyrkii tekemään 3 kohdassa tarkoitetun rahoitussopimuksen mahdollisimman pian tämän päätöksen voimaantulon jälkeen. Se ilmoittaa neuvostolle prosessissa mahdollisesti ilmenevistä vaikeuksista ja rahoitussopimuksen tekopäivästä.

4 artikla

Puheenjohtajavaltio, jota yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkeana edustajana toimiva neuvoston pääsihteeri avustaa, raportoi neuvostolle tämän päätöksen täytäntöönpanosta Yhdistyneiden Kansakuntien aseidenriisuntatutkimusinstituutin (UNIDIR) valmistelemien alueellisten seminaarien ja loppuseminaarin jälkeen laadittujen raporttien pohjalta. Komissio osallistuu tähän täysimääräisesti ja toimittaa tietoa 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun hankkeen toteuttamisen rahoitusnäkökohdista.

5 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se tehdään.

Sen voimassaolo päättyy 15 kuukauden kuluttua päivästä, jona 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu rahoitussopimus tehdään, tai 6 kuukauden kuluttua päivästä, jona se tehdään, jos rahoitussopimusta ei ole tehty tämän ajan kuluessa.

6 artikla

Tämä päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä 19 päivänä tammikuuta 2009.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
P. GANDALOVIČ

LIITE

1. **Tarkoitus**

Tämän neuvoston päätöksen yleisenä tavoitteena on edistää kaikkien sidosryhmien osallistumista asekauppasopimusta koskevaan keskusteluun, integroida kansalliset ja alueelliset toimet käynnissä olevaan kansainväliseen prosessiin sekä kartoittaa mahdollisen asekauppasopimuksen soveltamisala ja vaikutukset.

2. **Hanke**

2.1 *Hankkeen tavoite*

Hankkeella

a) lisätään kansallisten ja alueellisten toimijoiden, Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenvaltioiden, kansalaisyhteiskunnan ja teollisuuden tietoisuutta asekauppasopimuksesta käytävistä kansainvälisistä keskusteluista;

b) vahvistetaan Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin asekauppasopimusta käsittelevän hallitustenvälisen asiantuntijaryhmän asemaa ja vahvistetaan Yhdistyneitä Kansakuntia ainoana foorumina, joka voi saada aikaan maailmanlaajuisen sopimuksen;

c) edistetään kaikkien Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenvaltioiden ja alueellisten järjestöjen parempaa sitoutumista asekauppasopimusprosessiin;

d) kannustetaan hallitustenväliseen asiantuntijaryhmään kuuluvien valtioiden ja siihen kuulumattomien valtioiden välistä näkemysten vaihtoa;

e) edistetään keskustelua Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenvaltioiden kesken, erityisesti niiden kesken, jotka eivät kuulu hallitustenväliseen asiantuntijaryhmään;

f) edistetään näkemysten vaihtoa Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenvaltioiden, alueellisten järjestöjen, kansalaisyhteiskunnan ja teollisuuden kesken;

g) kartoitetaan asekauppasopimuksen mahdolliset elementit, soveltamisala ja vaikutukset; sekä

h) saatetaan nämä keskustelut ja näkemykset koko kansainvälisen yhteisön tietoon.

2.2 *Hankkeen tulokset*

Hankkeella

a) lisätään asekauppasopimusprosessia koskevaa tietoisuutta, tietämystä ja ymmärtämystä;

b) otetaan uusia toimijoita mukaan keskusteluun;

c) tuodaan kansalliset ja alueelliset huolenaiheet ja ideat mukaan kansainväliseen keskusteluun; ja

d) saadaan uusia ideoita ja ehdotuksia asekauppasopimuksen sisällön osalta, erityisesti asekauppasopimuksen soveltamisalan ja vaikutusten osalta.

2.3 *Hankkeen kuvaus*

Hankkeessa järjestetään avaustilaisuus, kuusi alueellista seminaaria, loppuseminaari, jossa esitellään kokonaistulokset, sekä oheistapahtuma I-komitean yhteydessä (YK:n yleiskokouksen 64. istunto). Loppuseminaari koostuu yksipäiväisestä Etyj-maiden alueellisesta seminaarista ja yksipäiväisestä loppuseminaarista.

2.3.1 Avaustilaisuus

Avaustilaisuus on yksipäiväinen, ja siinä esitellään hankkeen tavoitteet ja peräänkuulutetaan kansalaisyhteiskunnan, tutkijoiden ja valtiosta riippumattomien järjestöjen panosta hankkeen tueksi.

2.3.2 Alueelliset seminaarit

1. Alueelliset seminaarit järjestetään kaksipäiväisinä paikassa, josta päätetään kohdealueilla. Seminaareihin kuuluu neljä osaa, jotka mahdollistavat seuraavien esitelmien ja keskustelujen pitämisen:

a) asekauppasopimusta koskeva yleiskatsaus, tausta, toimijat jne.;

b) käynnissä olevan kansainvälisen prosessin tarkempi esittely;

c) mahdollisen asekauppasopimuksen soveltamisalaa ja vaikutuksia koskeva keskustelu; ja

d) asekauppasopimusprosessiin sisällytettävien, tulevaa toimintaa, suosituksia ja ehdotuksia koskevien ideoiden kerääminen.

2. Alueellisten seminaarien osallistujia ovat

a) alueen maiden edustajat;

b) alueellisten järjestöjen, valtiosta riippumattomat järjestöt mukaan lukien, edustajat;

c) paikallisen/alueellisen teollisuuden edustajat;

d) UNIDIRin ja YK:n aseistariisunnasta vastaavan yksikön UNODAn (tavanomaisten aseiden yksikkö ja alueellinen yksikkö sekä tarvittaessa alueelliset keskukset) edustajat;

e) tekniset asiantuntijat EU:n jäsenvaltioista, teollisuuden edustajat mukaan lukien;

f) kumppanijärjestöjen, esimerkiksi Tukholman kansainvälisen rauhantutkimuslaitoksen (Ruotsi) tai Strategisen tutkimuksen säätiön (FRS, Ranska), edustajat.

3. Seminaareihin odotetaan 30–40:tä osallistujaa alueen koosta riippuen.

4. Kunkin seminaarin jälkeen laaditaan keskusteluja ja suosituksia koskeva yhteenvetoraportti. Yhteenvetoraportti annetaan saataville verkossa ja sähköisissä tallennusvälineissä.

5. Alueelliset seminaarit pidetään seuraavan ryhmittelyn mukaisesti:

a) yksi Keski-, Pohjois- ja Länsi-Afrikan seminaari;

b) yksi Itä-Afrikan ja eteläisen Afrikan seminaari;

c) yksi Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen seminaari;

d) yksi Aasian ja Tyynen valtameren alueen seminaari;

e) yksi Etyj-maiden seminaari;

f) yksi Lähi-idän seminaari.

6. Seminaarien pitopaikoiksi ehdotetaan alustavasti seuraavia:

a) Dakar ja Nairobi tai Addis Abeba (kaksi Afrikassa pidettävää seminaaria);

b) Mexico tai Rio de Janeiro (Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen seminaari);

c) Phnom Penh tai New Delhi (Aasian ja Tyynen valtameren alueen seminaari);

d) Amman tai Kairo (Lähi-idän seminaari);

e) Bryssel tai Wien (Etyj-maiden seminaari).

7. Lopullisista seminaaripaikoista päätetään resurssien ja paikallisesti saatavilla olevan avun maksimoimiseksi. Puheenjohtajavaltio, jota korkeana edustajana toimiva neuvoston pääsihteeri avustaa, vastaa seminaaripaikan lopullisesta valinnasta UNIDIRin suositusten perusteella.

2.3.3 Päätösseminaari

Sen jälkeen kun kaikki kuusi alueellista seminaaria on pidetty, järjestetään päätösseminaari asekauppasopimusta koskevien keskustelujen, suositusten ja ideoiden esittelemiseksi kansainväliselle yhteisölle. Loppuseminaari koostuu yksipäiväisestä Etyj-maiden alueellisesta seminaarista ja yksipäiväisestä loppuseminaarista.

2.3.4 Oheistapahtuma I-komitean yhteydessä (YK:n yleiskokouksen 64. istunto)

I-komitean yhteydessä (YK:n yleiskokouksen 64. istunto) järjestetään oheistapahtuma, jossa New Yorkiin kokoontuneille sidosryhmille esitetään hankkeen siihenastiset tulokset.

2.3.5 Tulokset – Julkaiseminen

Kussakin seminaarissa laaditaan lyhyt yhteenvetoraportti asekauppasopimusta koskevista keskusteluista, suosituksista ja ideoista. Seminaariraportit annetaan jakelua varten saataville verkossa ja sähköisissä tallennusvälineissä.

Kuuden alueellisen kokouksen yhteenvetoraportit kootaan loppuraportiksi, joka esitetään kommentoitavaksi päätösseminaarissa ja annetaan jakelua varten saataville verkossa ja sähköisissä tallennusvälineissä.

3. **Kesto**

Tämän hankkeen toteuttamisen arvioitu kokonaiskesto on 15 kuukautta.

4. **Osallistujat**

Hankkeeseen osallistuvia ovat

a) kaikki YK:n jäsenvaltiot, erityisesti ne, jotka eivät kuulu hallitustenväliseen asiantuntijaryhmään,

b) kansalaisyhteiskunta ja teollisuus,

c) asianomaiset alueelliset järjestöt.

5. **Täytäntöönpanosta vastaava elin**

Puheenjohtajavaltio vastaa korkeana edustajana toimivan neuvoston pääsihteerin avustamana tämän hankkeen täytäntöönpanosta ja valvonnasta. Puheenjohtajavaltio antaa teknisen toteuttamisen Yhdistyneiden Kansakuntien aseidenriisuntatutkimusinstituutin (UNIDIR) tehtäväksi.

UNIDIR tekee hanketta täytäntöön pannessaan yhteistyötä UNODAn, Tukholman kansainvälisen rauhantutkimusinstituutin (Ruotsi) tai Strategisen tutkimuksen säätiön (Ranska) kanssa. UNIDIR työskentelee tarvittaessa esimerkiksi alueellisten järjestöjen, valtioista riippumattomien järjestöjen ja teollisuuden kanssa.

UNIDIR varmistaa Euroopan unionin osuuden näkyvyyden sen suuruuden mukaisesti.

6. **Rahoitusohje hankkeen kustannusten kattamista varten**

Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 836 260 euroa.